

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Ірина ЦЕПЕНДА
«24» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування

Фаховий вступний іспит з Обліку і оподаткування

для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю

D 1 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) при прийомі на навчання у 2025 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 24 березня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту до аспірантури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами та доповненнями, Національної рамки кваліфікацій України, Положення про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Положення про підготовку доктора філософії у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Метою вступного випробування з «Фахового вступного іспиту» зі спеціальності «Облік і оподаткування» є перевірка знань і відбір випускників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю D 1 «Облік і оподаткування» при прийомі на навчання на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2025 році.

Програма вступного іспиту містить такі змістовні блоки: «Фінансовий облік за НП(С)БО», «Управлінський облік», «Економічний і фінансовий аналіз», «Організація і методика аудиту», «Оподаткування».

Наведений перелік питань та рекомендована література, яка виноситься на вступне випробування, дасть можливість вступникові систематизувати свої знання та сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для складання вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО»

1. Сутність, предмет, об'єкти та завдання фінансового обліку.
2. Метод фінансового обліку (сутність та складові елементи: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, звітність).
3. Облік грошових коштів на рахунках в банках та готівки в касі підприємства.
4. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
5. Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.
6. Порядок визначення та облік резерву сумнівних боргів.
7. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
8. Облік основних засобів.
9. Методи нарахування та облік амортизації основних засобів.
10. Облік інших необоротних матеріальних активів.
11. Облік нематеріальних активів.

12. Методи оцінки запасів у разі їх вибуття.
13. Облік виробничих запасів.
14. Облік руху товарів.
15. Облік витрат основного виробництва та собівартості випуску готової продукції (робіт, послуг).
16. Облік готової продукції.
17. Облік довгострокових кредитів банку.
18. Облік короткострокових кредитів банків.
19. Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги.
20. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці.
21. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, військовий збір).
22. Облік поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування (ЄСВ).
23. Визнання, класифікація та облік доходів і витрат за видами діяльності.
24. Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
25. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

1. Еволюція управлінського обліку та його сучасні концепції.
2. Спільні риси та відмінності фінансового і управлінського обліку.
3. Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами (історична і прогнозна, фінансова і управлінська інформація).
4. Класифікація витрат для цілей оцінки запасів і визначення фінансового результату (витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати).
5. Класифікація витрат для цілей прийняття управлінських рішень (змінні і постійні витрати, релевантні і не релевантні витрати, дійсні, альтернативні і диференціальні витрати).
6. Класифікація витрат для цілей контролю діяльності підприємства (контрольовані і неконтрольовані витрати).
7. Аналіз поведінки витрат. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні і умовно-постійні витрати.
8. Функція витрат та методи її визначення.
9. Цілі і сутність калькулювання витрат.
10. Калькулювання собівартості за методом повних витрат.
11. Калькулювання собівартості за методом змінних витрат.
12. Сутність і сфера застосування системи обліку та калькулювання за нормативними витратами (стандарт-костинг).
13. Застосування релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень.
14. Сутність бюджетування, його організація на підприємстві.

15. Види і послідовність складання бюджетів.
16. Стратегічний управлінський облік та сфера його застосування.
17. Види центрів відповідальності: центри витрат, прибутку і центри інвестицій.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З БЛОКУ ДИСЦИПЛІН «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ» ТА «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

1. Сутність і завдання аналізу діяльності господарських структур.
2. Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності.
3. Типологія видів аналізу господарської діяльності підприємства.
4. Інформаційне забезпечення аналітичних досліджень.
5. Організація аналітичної роботи на підприємстві.
6. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили на підприємстві.
7. Аналіз використання трудових ресурсів на підприємстві.
8. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підприємства.
9. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.
10. Аналіз наявності, структури та динаміки руху основних засобів підприємства.
11. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства.
12. Економічна сутність і структура активів підприємства.
13. Аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.
14. Аналіз складу і структури необоротних активів підприємства.
15. Аналіз складу і структури оборотних активів.
16. Економічна сутність і структура джерел формування капіталу підприємства.
17. Аналіз складу і структури поточних зобов'язань.
18. Сутність платоспроможності і ліквідності та їх значення.
19. Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
20. Показники ліквідності майна підприємства та їх економічна інтерпретація.
21. Сутність фінансової стійкості.
22. Фактори впливу на фінансову стійкість.
23. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства.
24. Економічна сутність і види фінансових результатів.
25. Методика розрахунку показників рентабельності та їх аналіз.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ»

1. Сутність, види, завдання та інформаційна база аудиту.
2. Регулювання аудиторської діяльності.
3. Професійна поведінка та відповідальність сторін при проведенні аудиту.
4. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в аудиті.
5. Порядок створення аудиторських фірм.
6. Ліцензування та сертифікація аудиторської діяльності.
7. Аудиторський процес та його етапи.
8. Пошук клієнтів аудиторськими фірмами.
9. Порядок регулювання відносин між сторонами аудиту.
10. Планування роботи аудиторської фірми та аудиторських перевірок.
11. Аудит основних засобів та інших нематеріальних активів.
12. Аудит запасів та затрат виробництва.
13. Аудит грошових коштів, розрахунків та інших активів.
14. Аудит операцій з придбання матеріальних цінностей.
15. Аудит процесів випуску і руху готової продукції.
16. Аудит реалізації готової продукції, робіт та послуг.
17. Аудит операцій на розрахунковому рахунку та інших рахунках у банку.
18. Аудит розрахунків з підзвітними особами.
19. Аудит стану розрахунків за податками і платежами.
20. Аудит розрахунків з постачальниками, покупцями та іншими дебіторами і кредиторами.
21. Аудит зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
22. Аудит довгострокових пасивів.
23. Аудит розрахунків та інших пасивів.
24. Нагляд та зовнішній контроль якості роботи аудиторських фірм.
25. Формування внутрішньофірмової системи контролю якості аудиту.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПОДАТКУВАННЯ»

1. Платники, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
2. Критерії визначення неприбуткових організацій.
3. Ознаки визнання підприємства у складі малих, середніх та великих підприємств.
4. Принципи побудови податкової системи в ринкових умовах.
5. Ознаки загальної системи оподаткування.
6. Переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування.
7. Порівняльна характеристика основних аспектів загальної та спрощеної

систем оподаткування фізичних осіб-підприємців.

8. Об'єкти оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком (єдиним податком).
9. Ставки фіксованого сільськогосподарського податку (єдиного податку).
10. Особливості справляння податку на додану вартість, передбаченого Податковим кодексом для платників ФСП єдиного податку.
11. Особливості оподаткування податком на прибуток сільгосподарських підприємств.
12. Порядок сплати екологічного податку сільськогосподарськими підприємствами.
13. Адміністрування податків і зборів транспортно-експедиторськими компаніями.
14. Законодавче регламентування туристичної діяльності.
15. Порядок ліцензування туристичної діяльності в Україні.
16. Особливості оподаткування податком на прибуток туроператорської та турагентської діяльності.
17. Особливості оподаткування фінансової допомоги страхових компаній.
18. Оподаткування страхових компаній податком на додану вартість.
19. Особливості оподаткування у сфері спільного інвестування.
20. Порядок оподаткування податком на прибуток ломбардної діяльності.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Фінансовий облік:

1. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» URL: www.rada.gov.ua.
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1, 2, 6-34 // Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Іванов С. М. Фінансовий облік: основи та практичні аспекти / С. М. Іванов. – Вінниця: ВНТУ, 2022. – 310 с.
4. Тищенко В. П. Фінансовий облік для початківців / В. П. Тищенко. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. – 250 с.
5. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II: навч. посіб. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2-ге вид., змін. й допов. Луцьк : ВежаДрук, 2019. 539 с.
6. Фінансовий облік I: навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.]. Ун-т мит. справи та фінансів. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Дніпро : Акцент, 2019. 218 с.
7. Бондаренко В. В. Фінансовий облік: навчальний посібник / В. В. Бондаренко. – Київ: Знання, 2021. – 320 с.
8. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.

9. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.

Управлінський облік:

1. Управлінський облік: навч. посіб./ Л. Ю. Шевців. Львів : Растр-7, 2022. 642 с.
2. Управлінський облік: приклади, задачі, тести [Текст]: навч. посіб. / [З.-М. В. Задорожний, І. Я. Омецінська, Л. Т. Богуцька] ; Західноукр. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. і перероб. Тернопіль : ЗУНУ : Університетська думка, 2020. 210 с.
3. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 371 с.
4. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Плаксієнко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук В. Я. Плаксієнка. Полтава : Астроя, 2018. 250 с.
5. Охотнік С.І., Свічка Н.М. Управлінський облік : навчальний курс : від теорії до практики. Дніпро : Акцент ПП, 2023. 511 с.
6. Maksymiv Y., Yakubiv V., Pylypiv N., Piatnychuk I., Hryhoruk I., Hoxh V. Biological assets in accounting of socially responsible activities of agricultural enterprises Custos e @gronegocio on line. v. 18, n. 2, Abr/Jun. 2022. P. 458-476

Економічний і фінансовий аналіз:

1. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : навчальний посібник. – Львів, 2021. 264 с.
2. Аналіз господарської діяльності : підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019 320 с.
3. Фінансовий аналіз : навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с. 4.
4. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с.
5. Манойленко О., Волоснікова Н., Решетняк Н. Комплексна система імітаційного моделювання оцінки ефективності управління фінансовим ресурсним забезпеченням корпоративної безпеки промислового підприємства на мікроекономічному рівні. Бізнес Інформ. 2022. №9. С. 27 – 33.
6. Iershova N. Accounting and analytical information formation by business entities under conditions of sustainable development concept realization / N. Iershova, O. Kryvytska, Yu. Kharchuk // Financial and Credit Activity-Problems of Theory and Practice. 2021. Vol. 2 No. 37.

Організація і методика аудиту:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017р. № 2258-VIII. // [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
- 2.
3. Грушко В.І., Брадул О.М., Шепелюк В.А., Ільїна С.Б, Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В. Аудит: підручник. К.: Ліра-К, 2021. 324 с.
4. Ільїна С.Б., Шепелюк В.А., Брадул О.М., Грушко В.І. Аудит : підручник. Київ : Ліра К. 2021. 324 с.
5. Василюк М.М. Концептуальні основи якості аудиту : монографія. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г.М., 2019. 588 с.
6. Петрик О.А., Пацарнюк О.В. Організаційно-методичні підходи до проведення аудиту ефективності інноваційної діяльності підприємства. Науковий журнал «Бізнес Інформ», 2021. No 3. С. 105-112.
7. Манько Н.Ф. Доказовість професійного судження в аудиті: теорія та практика : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2020. 20 с.
8. Лозовицький С.П. Аудит : навчальний посібник. Київ : Магнолія. 2021. 466 с.
9. Аудит : навч. посібник / Н. Ю. Мардус ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2022. – 203 с.
10. Шульга С.В. Аудиторська діяльність в Україні в умовах Євроінтеграції : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Київ, 2020. 39 с.
11. Лень В.С., Нехай В.А. Облік і аудит. Навч. посіб. Київ : Каравела. 2023. 272 с.

Оподаткування:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
3. Варналій З.С., Романюк М.В.. Податкова система: підручник. К.: Знання України, 2019. 567 с.
4. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systemanavchal-nyu-posibnyk.pdf>

5. Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1: Навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / Колектив авторів. За ред. проф. Мардус Н. Ю. Харків : НТУ «ХП», 2022. 523 с.
6. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
7. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В. Електронні текстові дані. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с.
8. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.